

DZIENNIK WILENSKI

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 448, Drukarni 520. Redaktor przyjmuje od g. 2—4 pp. Administracja otwarta od g. 9—5, w niedziele i święta od 12—1 pp. „Dziennik Wileński” wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych.

PRENUMERATA miesięcznie 3 zł., z odnośnieniem i przesyłką pocztową 3 zł. 50 gr., za granicą 7 zł., cena pojedynczego numeru na prowincji 18 gr. CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz 20 gr., w tekście 40 gr., za tekstem 16 gr. W numerach świątecznych oraz z prowincji o 25% zagranicznie o 50% drożej. Za dostarczenie numeru dowodowego 20 gr. Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. Ogłoszenia cyfrowe, tabeli oraz fantazyjne o 25% drożej. Konto czekowe w P. K. O. Nr 80187.

KONKURS.

Komitet Rozbudowy Gmachu Sejmowego, ogłasza konkurs na dostawę piaskowca, wykonanie robót kamieniarskich, oraz na dostawę i wykonanie robót z marmuru polskiego. Warunki otrzywać można w biurze rozbudowy ul. Wiejska 4—6—8 budynek Nr. 3. Termin składania ofert upływa z dniem 10-go grudnia r. b. o godz. 12-iej w południe. Oferty winny być składane oddzielnie na marmur i oddzielnie na piaskowiec.

Komitet Rozbudowy Gmachu Sejmowego.

10938-a-0

Zródło Pracy

ul. Młynowa 12, pod kierownictwem wykwalifikowanej w najlepszych firmach w Warszawie Mistrzyni Cechowej. Wykonują najwykwintniejsze tualety wieczorowe, wizurowe, oraz kostjomy, palta letnie i zimowe. Uruchomiony również dział bielizniarski. Wykonanie sumienne — ceny umiarkowane. W godzinach wieczorowych dla pań inteligentnych teoretyczno-praktyczne lekcje kroju i szycia w dziale krawieckim i bielizniarskim. Na życzenie, kończącym wydaje się patenta cechowe.

Komitet Wileńskich Wierzytelni Banku Rolniczo-Przemysłowego zaprasza na Walne Zgromadzenie wierzytelni w dniu 3 grudnia o godz. 7-iej wieczorem w Miejskim Nr 29 m. 7. Cel zromadzenia: 1) rejestracja pretaulj, 2) referat komiteu o partraktacji z ryzka grupa, 3) ustalenie ostatecznych warunków ukladów. Stawienie obowiazkowe. KOMITET.

Telefonem z Warszawy.

(Od własnego korespondenta)

Konferencja stronnictw w sprawie sytuacji gospodarczej.

Wczoraj minister skarbu p. Zdziszechowski przybył do Sejmu i odbył u Marszałka Rataja kilkugodzinną rozmowę z przedstawicielami stronnictw.

W rozmowie tej wzięli udział prezes p. Marszałka Rataja poseł Piniński, Żalaska (Z. L. N.), Stroficki (Ch. N. D.), Chaciniński (Ch. D.) Wites, Byrka, Gruska (Piast), Popiel (N. P. R.), Poniatowski (Wyzwolenie), Barliński (P. P. S.), Rozmaryn (Koło żydowskie). Omawiano sprawy budżetu na grudzień oraz zarys budżetu na pierwszy kwartał 1926 r. który p. Minister przedstawi na posiedzeniu dnia 9 grudnia, dalej zarys bilansu handlowego, który jest w dalszym ciągu czynny wreszcie obecne zaburzenia na gruncie walutowym.

Na podstawie porozumienia z Bankiem Polskim wyjaśniono się, iż niema przedmiotowych podstaw znizki złotego, która jest wynikiem działalności spekulacyjnej i na skutek zarządzeń wydanych już przez rząd będzie wkrótce epanowana.

Odezwa Banków w sprawie złotego.

Zarząd Związku Banków w Polsce wydał następującą odezwę: Wobec zaszawiania się kursu złotego w dniach ostatnich, zarząd Związku Banków w Polsce stwierdza, iż niema ku temu dostatecznych przyczyn gospodarczych. Bilans handlowy jest od 2 miesięcy czynny i wykazuje coraz większą wywrotę nad przyzwosem.

Dane tymczasowe za listopad wykazują dalszą poprawę bilansu. Redukcja budżetu zapowiedziana przez rząd i najpewniejszą stronictwa sejmowa nie ulega wątpliwości. Wykluczona jest inflacja do pokrycia niedoborów budżetowych. Bank Polski stoi twardo przy swej ustawie i z pewnością nadal stanowisko swe zachowa. Oto czynnik, który musi stopniowo wpłynąć na poprawę kursu złotego.

Tymczasem utracenie od złotego w formie kupowania walut po kursie coraz wyższym ma na celu dezorientację.

Zarząd Związku Banków w Polsce uważa za swój obowiązek ostrzedz przed poddawaniem się szerokim warstw psychologii, gdyż znizka złotego nie mając faktycznych przyczyn musi narazić kupujących obec waluty bez potrzeb gospodarczych na dotkliwie straty, wywołując w ten sposób straty ogólne. Zachowanie równowagi i spokoju jest nakazem chwili tak dla dobra ogólnego jak i każdej jednostki.

Zarządzenia Banku Polskiego.

Penieważ zwracają uwagę, że udzielenie przez rząd polski pożyczki na zastaw walut zagranicznych ułatwia szkodliwą działalność walutową, Bank Polski stwierdza, że zaden z jego oddziałów nie udziela pożyczek na zastaw walut, natomiast cała operacja ześrodkowana jest w Warszawie i ma na celu depty w kapitałów zagranicznych na cele gospodarcze. Ze względu jednak na obecną sytuację walutową Bank Polski zawiesił te czynności aż do dalszego rozporządzenia i wzwiał zainteresowane osoby do odebrania w oznaczonym terminie walut zagranicznych i zwroczenie wydanych salczek.

Wyjazd p. ministra Zdziszechowskiego do Londynu.

W kołach politycznych mówią, że minister Skarbu Zdziszechowski ma wyjechać do Londynu w dniach najbliższych. Ministrowi Zdziszechowskiemu towarzyszyć będzie nowomianowany wiceminister p. Popławski, znający bardzo dobrze londyńskie sfery finansowe i władający znakomicie językiem angielskim.

Nowy wiceminister skarbu.

Prezydent Rzeczypospolitej podpisał z dniem 1 grudnia nominację prezesa Dyrekcji Tow. Kredytowego Ziemińskiego p. Augusta Popławskiego na wiceministra skarbu.

Rokowania handlowe polsko-niemieckie.

Delegacja polska do rokowań handlowych z Niemcami wręczyła nową taryfę celną delegacji niemieckiej. Taryfa ta wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1926 r. Delegacja niemiecka badać będzie przez kilka dni nową taryfę z udziałem przedstawicieli izb handlowych. Stąd wynika, iż rokowania polsko-niemieckie mają przebieg normalny.

Konferencja kolejowa w Moskwie

Ministerstwo Kolei otrzymało zaproszenie na międzynarodową konferencję kolejową, która się odbędzie w Moskwie dnia 7 b. m. Na konferencji tej omawiana będzie sprawa bezpośredniej komuni-

kacji między Japonją i Zachodnią Europą. W konferencji wezmą udział przedstawiciele państw następujących: Polski, Rosji, Estonji, Litwy, Niemiec i Japonji.

O majątki obywateli polskich na Litwie.

Akcja zbiorowa w sprawie przymusowej likwidacji

„Gaz. Per.” ogłasza następujący komunikat: Ponieważ dochođzą wiadomości, że w ciągu paru miesięcy rząd kowieński ma zamiar wyprzedzić własność obywateli polskich, o ile ci sami nie zlikwidują jej, przeto będąc pozbawieni możności podróży na Litwę Kowieńską i zatwierdzenia wszelkich stosunków w celu skomunikowania się i przedsięwzięcia zbiorowemi siłami sposobów ocalenia naszej własności, uprasza się aby wszyscy obywatele polscy, posiadający własności na Litwie Kowieńskiej zechcieli:

- 1) Nadesłać swe adresy do Warszawy, Krucza 16 m. 3 dla p. Brawińskiego z wykazem posiadanych na Litwie Kowieńskiej majątkość, możliwie dokładnych i niesomylnych danych.
- 2) Aby zechyli przybyć osobiście, lub przez zastępców na zebranie w tym celu w Warszawie w lokalu Centralnego Tow. Rolniczego Kopernika Nr. 80 w dniu 14 grudnia o godz. 4 po poł.

Grecja uznała autokefalję cerkwi prawosławnej w Polsce.

Metropolita Krystef głowa cerkwi prawosławnej greckiej, nadesłał na ręce metropolity prawosławnego Dionizego, telegram, zawiadamiający o uznaniu autokefalji kościoła prawosławnego w Polsce przez cerkwie grecką prawosławna.

Papież jedzie do Assyżu.

RZYM, 1.XII. (Pat) „Tribuna” donosi, jakoby papież miał w okazy 700 lecia rocznicy św. Franciszka z Assyżu wyjechać do Assyżu. Byłby to poszłek zbliżenia Kwiryntalu i Watykanu.

Podpisanie układów locarneńskich.

LONDYN, 1.XII. (Pat). Dziś rano przed „Whitehall” zebrały się gromadzie tłumy przagnące zobaczyć delegacje państw obcych przybyłe w celu podpisania traktatów locarneńskich. Pierwszą przybyła delegacja włoska. Zaraz za nią przybyli członkowie rządu brytyjskiego, trzecią z kolei była delegacja francuska z p. Briandem na czele. Prawie równocześnie z nią przybyli delegaci belgijscy, polscy, niemiecy i czechosłowacy. Luthra i Stressemana zbrany tłum witał głośnie krzykami na co ministrowie Rzeszy odpowiadali uśmiechem wideznego zadewolenia i uchyleniem kapeluszy. Premier Baldwin przybył niespostrzeżony i wszedł tyłem drzwiami.

LONDYN, 1.XII. (Pat) Reuter. Dziś rano przed południem podpisano tu wszystkie traktaty parafowane w Locarno w dn. 16-go października r. b. Przybyłych dzielał rano do Foreign Office, powitał sekretarz stanu do spraw zagranicznych Austen Chamberlain po czym odbyło się czytanie aktów, pod którei ministrowie złoty mieli następnie swe podpisy. Po tej ceremonii, wszyscy przeszli do złotej sali recepcyjnej, gdzie zasiedli przy czworościanym stole

ustawionym pośród sali. Punktualnie o godz. 11-tej rano zaczęto składać podpisy.

Gdy wszyscy biorący udział w ceremonii podpisania traktatów zajęli wyznaczone im miejsca, sekretarz stanu Chamberlain wstał i przemówił despesse powitania, przesłana przez króla Jerzego pod adresem wszystkich delegacji. Przemówienie powitania, jak i następna mowa Chamberlaina wypowiedziane były w języku francuskim.

LONDYN, 1.XII. (Pat). Ceremonia składania podpisów odbywała się według porządku alfabetycznego nazw państw w języku francuskim. Delegat Niemiec podpisał więc dokument pierwszy. Po złożeniu podpisów zabrał głos Briand, po którym przemawiali kolejno Stresseman, Scialoja, Vandervelde, Benesi i Skrzyński. Posiedzenie zostało zamknięte przez premiera Baldwina o godz. 12-tej min. 25.

LONDYN, 1.XII. (Pat). Akty oryginalne układów locarneńskich lub też — jak dokładnie brzmi nazwa — „Układów obopólnych gwarancji” zostaną podpisane przez króla Jerzego złożone w sekretarjacie Ligi Narodów.

Gdańsk odwołuje oskarżenie.

GDANSK, 1.XII. (Pat). „Baltische Presse” dowiaduje się, że prezydent senatu Sahn odwołał oficjalnie wobec wysokiego komisarza ligi narodów oskarżenie, jakie poczynił pod adresem członków

Narady w Londynie.

LONDYN, 1.XII. (Pat). „Manchester Guardian” podaje, że w związku z podpisaniem układów locarneńskich zostali wezwani do Londynu prawnicy, którzy przy

Wycofywanie się Anglików z Kolonji.

KOLONJA, 1.XII. (Pat). Wycofywanie się wojsk angielskich rozpoczęło się oficjalnie dzisiaj. Mały oddział, złożony z około 1000 lu-

Mussolini dożywotnim prezesem ministrów.

WIEDEN, 1.XII. (Pat). „Wiener Allgemeine Zeitung” donosi z Rzymu, że w łonie partji faszystowskiej prowadzona jest akcja,

Sejm i Rząd.

Rada naczelna Chrz.-Dem.

W niedzielę pod przewodnictwem prezesa Zarządu Głównego Ch. D. ks. Adamskiego rozpoczęły się obrady Rady Naczelnej Ch. Dem.

Sprawozdanie finansowe przedstawił skarbnik p. Szymański, sprawozdanie organizacyjne złożył sekretarz generalny A. Chaciniński.

Referat o sytuacji politycznej ze szczególnem uwzględnieniem

komisji, która z ramienia Ligi Narodów bawiła w Gdańsku, aby wykreślić granice portu gdańskiego dla celów polskiej służby pocztowej.

tej sposobności omówią różne sprawy, między innymi sprawę dokładnego określenia art. 15 wobec wyjątkowego położenia Niemiec.

dzi, odjechał z dworca kolonjskiego do Anglii. Dalej mały transport, złożony z 200 ludzi, odjechał dziś do Wiesbadenu.

której celem jest ażeby parlament wybrał Mussoliniego dożywotnim prezesem ministrów.

obsadzenia teki M. S. Wejks. wygłosił prezes klubu parlamentarnego, ps. J. Chaciniński.

Sen. Smółki w imieniu komisji ordynacji wyborczej przedstawił wytyczne reformy ordynacji wyborczej, którą komisja opracuje w formie ustawy. W końcu ks. son. Adamski przedstawił program sanacji gospodarczej.

Również obradował wczoraj komisje rady naczelnej 1) gospodarstwa krajowego pod przewodnictwem poła Holeyski z referentem ps. Kwiatkewskim, 2) budżetu państwowego pod przewod-

Z państw bałtyckich.

(Tel. własny z Rygi.)

O zbliżenie sowiecko-litewskie.

Z Moskwy donoszą, że na ostatnim posiedzeniu wspólnych delegacji litewskiej i sowieckiej w sprawie zbliżenia ekonomicznego tych państw, sowiecki komisarz do spraw finansowych Sokolnikow zapowiedział utworzenie specjalnego banku w Kownie apartego w 50%, o kapital sowiecki, którego zadaniem byłoby finansowanie handlu sowiecko-litewskiego.

Finlandja projektuje pakt północny?

„Przegląd Wieczorny” w depeszy z Helsingforsu podaje, że na najbliższym posiedzeniu Rady Ligi Narodów delegat Finlandji ma zamiar wystąpić z projektem stworzenia północnego paktu bezpieczeństwa między Szwecją, Norwegją, państwami bałtyckimi i Rosją. Pakt ten miałby odpowiadać paktowi w Locarno.

O ileby Rosja nie zgodziła się na przystąpienie do paktu północnego, wówczas pakt zostałby zawarty bez niej.

Traktat litewsko-lotewski.

RYGA, 80.XI. (Pat). Donoszą z Kowna, że delegacja litewska de rokowań handlowych z Lotwą wyjechała do Rygi dnia 1 grudnia pod przewodnictwem d-ra Purykiasa. Traktat handlowy ma być oparty na klauzuli największego uprzywilejowania.

Berlin—Moskwa—Pekin.

Pisma rykie donoszą, że doznał zupełnego fiaska projekt utworzenia wielkiej magistrali kolejowej łączącej Berlin—Rygę—Moskwę—Charbin i Pekin.

Delegacja chińska w Moskwie odrzuciła projekt sowieców swobodnego przejazdu sowieckiej brygady kolejowej do Pekinu i nie zgodziła się na kursowanie pociągów bezpośredniej komunikacji po terytorjum chińskie. Wobec tego partraktacje chińsko sowieckie zostały zerwane.

nietwem ps. Bittnera z referentem ps. Romoekim, 8) obrotu pieniężnego pod przewodnictwem son. Smółskiego z referentem ks. son. Adamskim.

Rada naczelna Ch. D. odbyła się pod snakiem rozszerzenia i uzupełnienia programu sanacji gospodarczej, jaki był opracowany przez kongres Ch. D. i ostatnie rady naczelne tego stronnictwa.

Rada naczelna P.P.S.

W niedzielę obradowała Rada naczelna P. P. S. pod przewodnictwem p. wicemarszałka Ignacego Daszyńskiego oraz poła Żulawskiego.

Rada przyjęła do wiadomości sprawozdanie ps. Barlińskiego o utworzeniu się Rządu koalicyjnego oraz o motywach i celach wejścia partii socjalistycznej do tego Rządu poleca bronić energicznie w Sejmie i rządzie postulatów P. P. S. i wyraża zaufanie ministrom Moraczewskiemu i Ziemielickiemu.

Na wniosek ps. Czaplińskiego przesłano podzwolenie Włoskiej Partji Socjalistycznej, zamkniętej przez Rząd Mussoliniego.

Państwowa rada rolnicza.

P. Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych wyznaczył na 17 i 18 grudnia r. b. pierwsze plenarne zebranie państwowej rady rolniczej, utworzonej na zasadzie ustawy z dnia 17 marca r. b. Do opinji państwowej rady rolniczej przedłożone zostaną następujące zagadnienia: 1) Zasady przyszłej taryfy celnaj, 2) Wytyczne dla ewaluacji zbytu produktów zwierzęcych, 3) Zadania wydziału ekonomicznego drębnych gospodarstw wiejskich, 4) Sprawa kwalifikowanego eksperta artykułów rolnych, 5) Sprawa ubeju zwierząt, 6) Sprawa ustalenia norm do art. 1 i 8 projektu ustawy o ochronie lasów.

Z komisji skarbowej.

Sejmowa komisja skarbowa pod przewodnictwem poła Byrki (Piast) kontynuowała we wtorek rano 2-gie czytanie projektu ustawy o splatach stemplowych, przy czym przyjęła kolejne artykuły do 156 włącznie. Ponadto ps. Chelmeński (ZLN) referował swój wniosek i poła Dunina (Ch. N.) w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Replitej o bilanowaniu w złotych oraz określaniu w złotych kapitałów własnych przedsiębiorstw obywatelskich do prowadzenia ksiąg handlowych. W tej sprawie i w sprawie zmiany niektórych przepisów wpłynął do Sejmu projekt rządowy, który był przedmiotem obrad komisji. W wyniku dyskusji projekt rządowy uchwalono w 2-gim i 3-cim czytaniu ze zmianą art. 4-go w myśl której uchyla się dotychczas pobierany podatek emisyjny i gieldowy od dopuszczalnych nadwyżek kapitału gieldowe-

go. Sumy pobrane z tego tytułu mają być zaliczone podatnikom na poczet innych należności skarbowych.

Życie ekonomiczne.

G I E B D A.

WARSZAWA, 1.XII. (Pat.) — Dolary 9,85—9,88—9,82, Londyn 47,85—47,60, Paryż 89,50—89,80, Praga 29,80 — 29,10, Szwajcaria 190,40—189,50, Wiedeń 139,50 — 188,50. Tendencja bardzo morna. Pożyczka dolarowa 73 (w złotych 584), kolejowa 85 — 80 — 85, 5%, konwers. 43,50, 4 1/2% listy zastawne ziemskie przedw. 16,40—17,75—17,50.

Znizenie stopy procentowej.

WIEDEN, 1.XII. (Pat). „Neue Freie Presse” donosi z Pragi: Bank czeski znizył stopę % na wekale z 7 miu na 6 1/2%, lombardową o 1/2%.

Loteria państwowa.

400 000 zł. w gotówce można uzyskać ryzykując tylko 40 zł. Znakomitą ową szansę tworzą losy obecnej Loterii Państwowej Klasowej, której ciągienie odbędzie się warteo. Termin odnawiania względnie kupna losów do III-iej klasy tej loterii w tych dniach upływa.

Losy można kupować, pki zapasu starszy u kolektorów także w ówrtkach po 10 zł.

Co drugi los wygrywa. Prócz wielkiej premji jest niezwykle ilość średnich wygranych od 1.000 zł. do 150.000 zł.

Najmniejsza wygrana 250 zł.

Związek Ludowo-Narodowy.

KOMUNIKAT.

Zarząd Koła „Zjednoczonego” (Nadrbrzeża i Salpiński) Zw. Lud. Nar. zwraca się do wszystkich swoich członków zalegających ze składkami członkowskimi o wniesienie takowych bezpośrednio do sekretarjatu Koła (Lwowska 7 m. 6) a to wobec konieczności zamknięcia rachunków rocznych. Ilość członków Koła jest tak duża (przeszło 500), że skarbnikowi zbyt trudne jest bezpośrednio zgłaszać się, niemi parokrotnie, ps zalegające składki.

Sekretariat asany jest codziennie od godz. 4-ej do 6-iej i w dni świąteczne w czasie odszytów od 12-ej do 2-iej.

Rozkład posiedzeń zarządu i zebrań kół dzielnicowych Związku Ludowo-Narodowego m. Wilna.

Zebrań Koła ds. „Zwierzytnie o”, Zw. Lud. Nar., odbędzie się we czwartek, dn. 3 grudnia r. b. o godz. 6 wiecz. w lokalu, przy ulicy „Montuski”, pod Nr. 82 (Dom Ludowy).

Naród a Kościół.

W numerze wczorajszym zamieściłmy wiadomość o tem, iż Ojciec św. skierował do biskupa śląskiego wezwania, aby kaźnia litewską przestali zajmować się polityką, albo złożyli swe urzędy duchowne.

Najzupełniej słuszne i w duchu kościelnym napomnienie to wywołało podobno wśród repolitykowanego kleru litewskiego wielkie wzburzenie; przynajmniej politykujących księży. Parłskis, odgraża się, iż utwory kościół narodowy.

Zamiar odwracania się od jednolitego w Rzymie nie jest środkiem duchowieństwa litewskiego czynnikiem. Kilka razy już podnoszono tę myśl, ostatnio jako odzew z powodu konkordatu, zawartego między Stolicą św. a Polską. Wtedy doprawdy, po kilku bardzo gwałtownych demonstracjach, kierunek bardziej umiarkowany wziął górę, jak widzi jednak, znowu padło na grunt pedantyczny. Już samo ustawienie odgrania się Litwinów, świadczą o nadmiernej wyrozumiałości i powściągliwości, zwłaszcza wśród tych sfer, które powołane są w sprawach duchownych przewodniczyć szerszym masom ludowym.

Pozostawiając zresztą troskę o te sprawy samym Litwinom, na tem miejscu pragnęlibyśmy raczej zaznaczyć, że kwestia tak zw. „kościół narodowy” i u nas w Polsce jest obecnie dość aktualna, tylko że przedstawia się ona tu w sposób zgoła odmienny, niż na Litwie. Gdy tam inlejały wychodzi od samego duchowieństwa — u nas jest to raczej produkt importowany, narzucony nam z zewnątrz, przynajmniej z zewnątrz, i to zarówno duchowieństwu polskiemu, jak i masom ludowym.

Jeżeli rzeczą znamiennej jest to element, które propagują u nas, jak i gdzie indziej, idea „Kościół Narodowy” w rzeczywistości same jak najbardziej są antynarodowe i kosmopolityczne usposobione, to też znajdują swych zwolenników przede wszystkim wśród sfer skrajnie lewicowych.

Jest to gra zupełnie przejrzysta: ponizy Kościół, ucinajmy zeń organ państwowy, ucinajmy od kaprysów tego lub owego rządu — to znaczy podkopać się pod fundament samego państwa i narodu, albowiem silnym jest ten naród tylko, którego Panem — Bóg.

Ktokolwiek zwolęza i poniz Najwyższy autorytet, tem samem zwolęza każdy autorytet wogóle, a więc i autorytet państwowy, autorytet rodzicielski, prowadzi do ogólnego rozluźnienia i anarchii, by tym sposobem utworzyć drogę zwycięstwa dla nowego autorytetu, dla panowania antyohrysta.

Jak już zaznaczyliśmy, niebezpieczeństwo to nie rażę dla nas może nie jest jeszcze groźne, ale robota w tym kierunku prowadzona jest nader gorliwie, zwłaszcza na naszych ziemiach wschodnich, na wsi, zwłaszcza w tych parafjach gdzie repolitykowanie księży litewscy i białoruscy sami, dla zgubnego wpływu, torują drogę i przygotowują grunt. Ze tak jest istnie — wystarczy przejrzeć redagowane przez księży białoruskie pisma, gdzie idea białoruskiego kościoła narodowego stwarzać jest propagowane, co się zaś tyczy duchowieństwa litewskiego, to trudno przypuszczać by (poza niektórymi wyjątkami) zeszedł się różni od swych zakordonowanych konfratrów z ped znaku Parłskisa.

Ze tak jest istotnie, o tem świadczą szalona agitacja, jaka szpanowała od wczoraj tu, w naszym Wilnie, wśród nielicznej ale krzykliwej kolonii litewskiej, przedkościółowi katolicy i Jego głowie — Ojciec św., przyszedł nam tak obdanych i brudnych oszczerstw, które „bogobojny” lud litewski nie rzucałby pod jego adresem, co już wywołało wśród ludu polskiego znaczne zgorzzenie i oburzenie.

Agitacja podobnej powiny kres polotyć nasze władze kościelne, którym organy administracyjne ze swej strony powinny jak najdalej idąc okazywać pomoc. Rozdzielanie spraw religijnych od świeckich — jak to często praktykowane bywa przez nasze „liberalne” urzędy — jest metoda z gruntu fałszywa, gdyż wszelki zamaż i wszelka agitacja przeciwko Kościołowi Katolickiemu w Polsce, jest zamażem na naród i Państwo Polskie, wszelka zaś robota antykatolicka, prowadzona pod pozorem religijnego ruchu sekularnego, metodystów, badaczy pisma, anabaptystów, zwolenników kościoła narodowego — jest w gruncie robota polityczna, subwersyjna i kierowana przez naszych wrogów.

Agitacja podobnej powiny kres polotyć nasze władze kościelne, którym organy administracyjne ze swej strony powinny jak najdalej idąc okazywać pomoc. Rozdzielanie spraw religijnych od świeckich — jak to często praktykowane bywa przez nasze „liberalne” urzędy — jest metoda z gruntu fałszywa, gdyż wszelki zamaż i wszelka agitacja przeciwko Kościołowi Katolickiemu w Polsce, jest zamażem na naród i Państwo Polskie, wszelka zaś robota antykatolicka, prowadzona pod pozorem religijnego ruchu sekularnego, metodystów, badaczy pisma, anabaptystów, zwolenników kościoła narodowego — jest w gruncie robota polityczna, subwersyjna i kierowana przez naszych wrogów.

Agitacja podobnej powiny kres polotyć nasze władze kościelne, którym organy administracyjne ze swej strony powinny jak najdalej idąc okazywać pomoc. Rozdzielanie spraw religijnych od świeckich — jak to często praktykowane bywa przez nasze „liberalne” urzędy — jest metoda z gruntu fałszywa, gdyż wszelki zamaż i wszelka agitacja przeciwko Kościołowi Katolickiemu w Polsce, jest zamażem na naród i Państwo Polskie, wszelka zaś robota antykatolicka, prowadzona pod pozorem religijnego ruchu sekularnego, metodystów, badaczy pisma, anabaptystów, zwolenników kościoła narodowego — jest w gruncie robota polityczna, subwersyjna i kierowana przez naszych wrogów.

Agitacja podobnej powiny kres polotyć nasze władze kościelne, którym organy administracyjne ze swej strony powinny jak najdalej idąc okazywać pomoc. Rozdzielanie spraw religijnych od świeckich — jak to często praktykowane bywa przez nasze „liberalne” urzędy — jest metoda z gruntu fałszywa, gdyż wszelki zamaż i wszelka agitacja przeciwko Kościołowi Katolickiemu w Polsce, jest zamażem na naród i Państwo Polskie, wszelka zaś robota antykatolicka, prowadzona pod pozorem religijnego ruchu sekularnego, metodystów, badaczy pisma, anabaptystów, zwolenników kościoła narodowego — jest w gruncie robota polityczna, subwersyjna i kierowana przez naszych wrogów.

Agitacja podobnej powiny kres polotyć nasze władze kościelne, którym organy administracyjne ze swej strony powinny jak najdalej idąc okazywać pomoc. Rozdzielanie spraw religijnych od świeckich — jak to często praktykowane bywa przez nasze „liberalne” urzędy — jest metoda z gruntu fałszywa, gdyż wszelki zamaż i wszelka agitacja przeciwko Kościołowi Katolickiemu w Polsce, jest zamażem na naród i Państwo Polskie, wszelka zaś robota antykatolicka, prowadzona pod pozorem religijnego ruchu sekularnego, metodystów, badaczy pisma, anabaptystów, zwolenników kościoła narodowego — jest w gruncie robota polityczna, subwersyjna i kierowana przez naszych wrogów.

Agitacja podobnej powiny kres polotyć nasze władze kościelne, którym organy administracyjne ze swej strony powinny jak najdalej idąc okazywać pomoc. Rozdzielanie spraw religijnych od świeckich — jak to często praktykowane bywa przez nasze „liberalne” urzędy — jest metoda z gruntu fałszywa, gdyż wszelki zamaż i wszelka agitacja przeciwko Kościołowi Katolickiemu w Polsce, jest zamażem na naród i Państwo Polskie, wszelka zaś robota antykatolicka, prowadzona pod pozorem religijnego ruchu sekularnego, metodystów, badaczy pisma, anabaptystów, zwolenników kościoła narodowego — jest w gruncie robota polityczna, subwersyjna i kierowana przez naszych wrogów.

Agitacja podobnej powiny kres polotyć nasze władze kościelne, którym organy administracyjne ze swej strony powinny jak najdalej idąc okazywać pomoc. Rozdzielanie spraw religijnych od świeckich — jak to często praktykowane bywa przez nasze „liberalne” urzędy — jest metoda z gruntu fałszywa, gdyż wszelki zamaż i wszelka agitacja przeciwko Kościołowi Katolickiemu w Polsce, jest zamażem na naród i Państwo Polskie, wszelka zaś robota antykatolicka, prowadzona pod pozorem religijnego ruchu sekularnego, metodystów, badaczy pisma, anabaptystów, zwolenników kościoła narodowego — jest w gruncie robota polityczna, subwersyjna i kierowana przez naszych wrogów.

szym nienasem przypuszczają, iż Kościół, otaczający swą opieką rodzinę, osuwający nad jej spójnią, miałby przeciwstawiać tym szerszym wężem łączącym naród w jedno braterskie grono, dzieci wspólnej matki — Ojczyzny.

Jakoż dowódów szczególnie przychylnego atenuku Kościoła do narodów nie potrzebujemy daleko szukać. Wszędzie i zawsze uwzględnia On w najszerszej mierze prawa językowe, zwyczajowe, tradycje dane go narodu. Ustanawia dnią specjalną, narodowe święta (święto Królowej Polski do 8 maja) daje mu opiekunów i patronów w Niebie. Granice prawnicy kościelny uczenia się z granicami politycznymi, ustroj kościelny stara się szarmonizować z nastrojem wewnętrznym i prawami, obowiązującymi w danym państwie — de granice depuzerzonych własną Jego godnością i uwzględnia na dobro wiary, które oczywiście nadewszystkiem muszą gorować.

Rzecz jasna: by świadcząc tyle dobrodziejstw narodom, Kościół musi stać ponad niemi, nie może być organem podwładnym narodu lub państwa, tak jak ojciec i matka oddzierający sobie nieraz ostatni kęs chleba od ust, by nakarmić swe dzieci, jednak podwładnymi tych dzieci być nie mogą.

Jest rzeczą znamiennej iż to elementy, które propagują u nas, jak i gdzie indziej, idea „Kościół Narodowy” w rzeczywistości same jak najbardziej są antynarodowe i kosmopolityczne usposobione, to też znajdują swych zwolenników przede wszystkim wśród sfer skrajnie lewicowych.

Jest to gra zupełnie przejrzysta: ponizy Kościół, ucinajmy zeń organ państwowy, ucinajmy od kaprysów tego lub owego rządu — to znaczy podkopać się pod fundament samego państwa i narodu, albowiem silnym jest ten naród tylko, którego Panem — Bóg.

Ktokolwiek zwolęza i poniz Najwyższy autorytet, tem samem zwolęza każdy autorytet wogóle, a więc i autorytet państwowy, autorytet rodzicielski, prowadzi do ogólnego rozluźnienia i anarchii, by tym sposobem utworzyć drogę zwycięstwa dla nowego autorytetu, dla panowania antyohrysta.

Jak już zaznaczyliśmy, niebezpieczeństwo to nie rażę dla nas może nie jest jeszcze groźne, ale robota w tym kierunku prowadzona jest nader gorliwie, zwłaszcza na naszych ziemiach wschodnich, na wsi, zwłaszcza w tych parafjach gdzie repolitykowanie księży litewscy i białoruscy sami, dla zgubnego wpływu, torują drogę i przygotowują grunt. Ze tak jest istnie — wystarczy przejrzeć redagowane przez księży białoruskie pisma, gdzie idea białoruskiego kościoła narodowego stwarzać jest propagowane, co się zaś tyczy duchowieństwa litewskiego, to trudno przypuszczać by (poza niektórymi wyjątkami) zeszedł się różni od swych zakordonowanych konfratrów z ped znaku Parłskisa.

Ze tak jest istotnie, o tem świadczą szalona agitacja, jaka szpanowała od wczoraj tu, w naszym Wilnie, wśród nielicznej ale krzykliwej kolonii litewskiej, przedkościółowi katolicy i Jego głowie — Ojciec św., przyszedł nam tak obdanych i brudnych oszczerstw, które „bogobojny” lud litewski nie rzucałby pod jego adresem, co już wywołało wśród ludu polskiego znaczne zgorzzenie i oburzenie.

Agitacja podobnej powiny kres polotyć nasze władze kościelne, którym organy administracyjne ze swej strony powinny jak najdalej idąc okazywać pomoc. Rozdzielanie spraw religijnych od świeckich — jak to często praktykowane bywa przez nasze „liberalne” urzędy — jest metoda z gruntu fałszywa, gdyż wszelki zamaż i wszelka agitacja przeciwko Kościołowi Katolickiemu w Polsce, jest zamażem na naród i Państwo Polskie, wszelka zaś robota antykatolicka, prowadzona pod pozorem religijnego ruchu sekularnego, metodystów, badaczy pisma, anabaptystów, zwolenników kościoła narodowego — jest w gruncie robota polityczna, subwersyjna i kierowana przez naszych wrogów.

Agitacja podobnej powiny kres polotyć nasze władze kościelne, którym organy administracyjne ze swej strony powinny jak najdalej idąc okazywać pomoc. Rozdzielanie spraw religijnych od świeckich — jak to często praktykowane bywa przez nasze „liberalne” urzędy — jest metoda z gruntu fałszywa, gdyż wszelki zamaż i wszelka agitacja przeciwko Kościołowi Katolickiemu w Polsce, jest zamażem na naród i Państwo Polskie, wszelka zaś robota antykatolicka, prowadzona pod pozorem religijnego ruchu sekularnego, metodystów, badaczy pisma, anabaptystów, zwolenników kościoła narodowego — jest w gruncie robota polityczna, subwersyjna i kierowana przez naszych wrogów.

Agitacja podobnej powiny kres polotyć nasze władze kościelne, którym organy administracyjne ze swej strony powinny jak najdalej idąc okazywać pomoc. Rozdzielanie spraw religijnych od świeckich — jak to często praktykowane bywa przez nasze „liberalne” urzędy — jest metoda z gruntu fałszywa, gdyż wszelki zamaż i wszelka agitacja przeciwko Kościołowi Katolickiemu w Polsce, jest zamażem na naród i Państwo Polskie, wszelka zaś robota antykatolicka, prowadzona pod pozorem religijnego ruchu sekularnego, metodystów, badaczy pisma, anabaptystów, zwolenników kościoła narodowego — jest w gruncie robota polityczna, subwersyjna i kierowana przez naszych wrogów.

Agitacja podobnej powiny kres polotyć nasze władze kościelne, którym organy administracyjne ze swej strony powinny jak najdalej idąc okazywać pomoc. Rozdzielanie spraw religijnych od świeckich — jak to często praktykowane bywa przez nasze „liberalne” urzędy — jest metoda z gruntu fałszywa, gdyż wszelki zamaż i wszelka agitacja przeciwko Kościołowi Katolickiemu w Polsce, jest zamażem na naród i Państwo Polskie, wszelka zaś robota antykatolicka, prowadzona pod pozorem religijnego ruchu sekularnego, metodystów, badaczy pisma, anabaptystów, zwolenników kościoła narodowego — jest w gruncie robota polityczna, subwersyjna i kierowana przez naszych wrogów.

Agitacja podobnej powiny kres polotyć nasze władze kościelne, którym organy administracyjne ze swej strony powinny jak najdalej idąc okazywać pomoc. Rozdzielanie spraw religijnych od świeckich — jak to często praktykowane bywa przez nasze „liberalne” urzędy — jest metoda z gruntu fałszywa, gdyż wszelki zamaż i wszelka agitacja przeciwko Kościołowi Katolickiemu w Polsce, jest zamażem na naród i Państwo Polskie, wszelka zaś robota antykatolicka, prowadzona pod pozorem religijnego ruchu sekularnego, metodystów, badaczy pisma, anabaptystów, zwolenników kościoła narodowego — jest w gruncie robota polityczna, subwersyjna i kierowana przez naszych wrogów.

Agitacja podobnej powiny kres polotyć nasze władze kościelne, którym organy administracyjne ze swej strony powinny jak najdalej idąc okazywać pomoc. Rozdzielanie spraw religijnych od świeckich — jak to często praktykowane bywa przez nasze „liberalne” urzędy — jest metoda z gruntu fałszywa, gdyż wszelki zamaż i wszelka agitacja przeciwko Kościołowi Katolickiemu w Polsce, jest zamażem na naród i Państwo Polskie, wszelka zaś robota antykatolicka, prowadzona pod pozorem religijnego ruchu sekularnego, metodystów, badaczy pisma, anabaptystów, zwolenników kościoła narodowego — jest w gruncie robota polityczna, subwersyjna i kierowana przez naszych wrogów.

Agitacja podobnej powiny kres polotyć nasze władze kościelne, którym organy administracyjne ze swej strony powinny jak najdalej idąc okazywać pomoc. Rozdzielanie spraw religijnych od świeckich — jak to często praktykowane bywa przez nasze „liberalne” urzędy — jest metoda z gruntu fałszywa, gdyż wszelki zamaż i wszelka agitacja przeciwko Kościołowi Katolickiemu w Polsce, jest zamażem na naród i Państwo Polskie, wszelka zaś robota antykatolicka, prowadzona pod pozorem religijnego ruchu sekularnego, metodystów, badaczy pisma, anabaptystów, zwolenników kościoła narodowego — jest w gruncie robota polityczna, subwersyjna i kierowana przez naszych wrogów.

jednym względem: siły produkcyjne osłabione są dokonaniem wyższym podatkowym w ciągu ubiegłych lat, a sumy, wpłacone na podatek majątkowy, w znacznym stopniu zostały uzyskane przez płatników drogą zaciągnięcia długów wysekoprezentowych, co pociągę osłabienie warstwowości państwa.

Z pracy, dokonanej przezemnie, przed objęciem teki ministra skarbu, wynika, że budżet na r. 1926, jeżeli go wziąć jako budżet wydatków brutto, musi być zmniejszony o sumę około 500 milionów złotych, aby równowagę jego można było poczytać za pewną.

To jest miarą wyniku, który nas czeka, to jest miarą pracy, która musi być przeprowadzona z całą ostrożnością i zrozumieniem żywotnych interesów państwa i liczących rzesz pracowników państwowych.

Moje dwuletnie studia nad budżetami Rzeczypospolitej pozwalają mi dzisiaj z całą stanowczością i zarazem odpowiedzialnością stwierdzić, że jest możliwe ustalenie zrównoważonego budżetu państwa na r. 1926 bez zrzekania się tych funkcji, które państwo spełniać winno.

Niema nic gorszego dla ciało państwa, jak budżet nieśmiały, likwidowany przez życie.

Obok zagadnienia oszczędności państwowej stoi przed nami zagadnienie zmniejszenia wydatków w gospodarce samorządowej i instytucyj, opartych na podstawie prawa publicznego.

Powolałem panów w charakterze nadzwyczajnych delegatów ministra skarbu do spraw oszczędności państwowych, byście panowie mogli stanowić łącznik pomiędzy mną a ministerstwami, szczególnie między tymi, których budżety są największe, współdziałając z mną w następujących sprawach:

1) Dla zapewnienia całkowitej równowagi budżetu państwa musi być ustalony plan działania, wykluczający jakiegokolwiek niespójności i przekroczenia w poszczególnych ministerstwach.

2) Już teraz należy ustalić rozmiar wydatków okresu ulgowego,

t. j. wydatków związanych z likwidacją budżetów r. 1925.

8) Przed moim expozé w Sejmie musi być wniesiony projekt prowizorium budżetowego na pierwszy kwartał r. 1926, dający bezwzględnie pewność równowagi w gospodarce, która się zacznie w dniu 1 stycznia.

Utrzymanie takiej równowagi nie da się osiągnąć bez zmian w dotychczasowym naszym ustawodawstwie, więc należy ustalić, w jakim kierunku i w jakich ramach zmiany te zaprojektowane być winny.

Należy natychmiast przystąpić do obmyślenia środków i przedsięwzięcia państwowych w ten sposób, by ta część majątku państwowego dawała zyski, odpowiadające ich ogromnej wartości.

Należy w budżecie, przedstawianym na rok 1926 poczynić zmiany, któreby ułatwiły i pezwzwały ciałom ustawodawczym w najszerszym czasie zatwierdzić plan gospodarki państwowej na rok 1926, oparty na przystosowaniu wydatków państwa do realnych zasobów, którymi możemy dysponować.

Podnoszę, że doniosłość przeprowadzonej pracy w znacznym stopniu zależy będzie od tempa pracy i najspieszszego wezlenia w życie ustalonego porządku z moją program działania.

Przemówienie p. Ministra komitet przystąpił nie wrocznie do pracy merytorycznej, rozdzielając referaty pomiędzy poszczególne ośrodki.

Min. Spraw Wojsk.: Nadzw. Komisarz Oszczędnościowy, p. Moksalewski, Min. Spr. Wewn., p. Edmund Iwaszkiewicz, Min. Kolei: p. Antoni Dunin, Min. Oświecenia: p. Ignacy Winfield, Przedsiębiorstwa Państwowe: pp. Czesław Klarner i Piotr Drzewiecki Samorząd i Ministerstwo Pracy: p. Stanisław Kazuń.

Reszta referatów rozdzielona będzie w porozumieniu p. Nadzwyczajnego Komisarza Moksalewskiego z departamentem budżetowym Ministerstwa skarbu.

Następne posiedzenie Komitetu dnia 1-go grudnia.

Przegląd prasy.

(Duch Locarno w Londynie. — Poincaré i prawdziwe oblicze Niemiec. — Nasi popesi. — Atrybucja generałów czy sądów?)

Pes. Streński w imieniu swego klubu (Chrześ. Narod.) stale protestował przeciwko przyjęciu przez Polskę układów w Locarno. Węch choć jest to już dalszy fakt dokonany nie przestaje krytykować w „Warszawiance” stanowiska zajętego przez Sejm i Rząd polski.

Dnia 1-go grudnia 1925, przed południem, podpisał Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Zagr. R. Skrzynski te części umów z Locarno, do których Polskę dopuszczono, by ją swobodnie podpisać, o ile go w ostatniej jesieni chwili Duch Święty nie oświeci. A pewnie go nie oświecił, bo p. Skrzynski od 16-go października r. b. sna już tylko Ducha z Locarno.

Dzień ten przebiegł w nasze dąże i wkrótce, gdy jego następstwa dla wszystkich staną się widoczne, mówić się będzie:

Dnia 28-go czerwca 1919 r. Ignacy Paderewski i Roman Dmowski podpisali Traktat Wersalski a dnia 1-go grudnia 1925 w Londynie p. Aleksander Skrzynski podpisał Układ z Locarno, który podważył nienaruszalność Traktatu Wersalskiego dla Niemiec od strony Polski.

Mało kto w Polsce (szczególnie wśród odpowiedzialnych polityków, bo inaczej jest w szerokiej kołach społeczeństwa) chce dzisiaj widzieć te prawa, nad którą przerosła się wielkie słudzenie.

I dla poparcia swych wywołów przytocza opinie p. Rajmunda Poincaré w piśmie „La Vanquardie”:

„Dlaosgęz to upajająca woni Kwiatu Pomarańcy, jak swał się statek na Lago Maggiore, nie udzieliła się Berlinowi... Tam wojskowe związki Stabhelim, Wehrwolfi, Tannenberga, bursą się przedw układowi... A wszakże p. Stresemann nie sawahał się powiedzieć w Dreźnie, że poza układami w Locarno tkwiła myśl, iż w r. 1918 nie były ani swyćjęzów ani swyćjęzonych... Nie było swyćjęzonych, gdyż wojska niemieckie w rossypce cofały się na Ren... P. Stresemann ma skęgęgęz sposob pisania historii i jeżeli naprawdę się raduje, że w Locarno narody sprzymierzone wykreśliły se swych roczników nawiąskia Foh'a, Petain'a, Has'ga, Pershing'a, grubo się myli... To jednak prawda, iż Niemcy poddeleją sianie swego Ministra Spr. Zagr. i sąsęd z wessy na drogę pokoju bez rosgyryki... Już widnieje na nowych znaczkach pocztowych niemieckich za 150 fenigów, urzędowanie wydanów, napis: Oddaje Niemcom ich kolonię... Ale na tem się nie skonczy i już są przygotowane także snaski dla Korytarsa Gdańskiego, dla Górnoego Śląska... Locarno! Locarno! Już nie będzie trąb, bębnów, samopatów, dział, bitew, po-

listami, ludzie umiarkowani nie tylko nie wierzą w rewolucję, lecz jej wręcz nienawidzą. Radykalizm są racjonalistami, my stojmy na stanowisku, które można by nazwać historycznym. Dla was istnieje przede wszystkim klasa; my widzimy naród. Wasza doktryna egalitarystyczna wydaje się nam szłogrową, anty-postępowa i anti-historyczna.

Pan Liebermann, który, jak wszyscy socjaliści, musi mieć zmysł, że tak pewnie, uniwersalizm po muje łatwo, że to same przesylny wywołują wssędnie te same skutki.

Wssędnie na świecie, wszędzie bezsilne parlamenty są jak ktoś doświadczony powiadział, najpoważniejszą sprawą rewolucji. Potrzeba cytować przykłady z najwssędniejszej daty?

O to nasz wspólny punkt solidarności.

I jedni i drudzy nie chcemy ani dyktatury (fascystowskiej czy innej), ani socjalizmu polski i jedni i drudzy rozumiemy, że klasa parlamentaryzmu w Polsce byłaby katastrofą, a której demokracja wysłaby z okropnymi ranami, a co znaczniej gorzej, państwo — ze stratami se wnetrzanem.

Tylko że ludzie umiarkowani byli oddawna konsekwentniejsi i szerszi. Pragnęli rządu parlamentarnego, dającego Polsce władzę, porządek, ład, jakiś system — gorący osy lepszy — gospodarki wewnętrznej. Wyśle go obalił Powiedziano wam wówczas: stwórzcie rząd własny!

Wyśle się jednak uchylili ed takiej odpowiedzialności. Weleśście jawne świadectwo bezsilności parlamentarnej.

O sprawach wileńskich znajdujemy wzmiankę w „Głosie Narodu” (Nr. 278) tej treści:

„W Wilnie zawieszono, jak już donosiliśmy, kilku wyższych oficerów legionowych. Ze jednak w Wilnie jessese nawet najwyżsi oficerowie nie rozumieją, jakim byś powinien stosunek wojska do prasy, dowodem opublikowany przez „Dziennik Wileński” rozkaz gen. Pożarskiego. Zabrania (!) w nim p. komendant obywatelowi Wilno prenumerować „Dzienn. Wileński” przez oddziały, instytucje i zakłady wojskowe. Gen. Pożarski nie wie wiadomo, jakie są jego kompetencje. Rzeszą prokuratorji, nie zaś generałów jest troska o właściwy stosunek prasy do armji”.

Czy jednak ten głos nie będzie przylotowym „wolażącego na puaszy”? — L-i.

Wiadomości telegraficzne.

Wiadomości telegraficzne.

Russpress donosi: Do Mandzurji przybyły pierwsze transporty wojsk japońskich. Konsulat japoński w Mukdenie ogłosił mobilizację Japończyków, zamieszkałych w Mandzurji. Utworzone zastępy z nich oddziały dla ochrony życia i mienia poddanych japońskich w Mandzurji.

Primo de Rivera w nielase.

PARYŻ, 1.XII. (Pat.) Donoszą z Madrytu, iż w tamtejszych kołach politycznych, żywo komentowany jest fakt, że król wyjechał z Madrytu na polowanie w tym samym czasie, kiedy Primo de Rivera powrócił z Marokka do Madrytu, nie spotkawszy się u przodzie z szefem dyktatury.

Order polski dla czeskiego ministra.

PRAGA, 1.XII. (Pat.) Wczoraj w gmachu ministerstwa obrony narodowej, poseł polski w Pradze p. Lasocki w towarzyszeniu attaché wojskowego pedpułkownika Stabu Generalnego Trzaska-Durskiego, udekorował ministra obrony narodowej wielką wstęgą orderu Polonia Restituta.

Rozruchy w Chinach.

PEKIN, 30.XI. (Pat.) Manifestanci komunistyczni zdemolowali doszczętnie rezydencje ministrów finansów i światły oraz biuro szefa polcji.

Z całej Polski.

Choroba Reymonta.

Dzienniki wieczorem donoszą, że Władysław Reymont ciężko zachorował. Stan jego zdrowia pogarsza się z każdą chwilą i budzi poważne obawy.

„Kur. Por.” o stanie zdrowia Reymonta podaje następujące szczegóły:

Wczoraj wieczorem rozeszła się w miasto niepokojąca wiadomość o poważnym zaszklęgnięciu Władysława Reymonta. Jak zasnęliśmy wiadomości w domu znakomitego pisarza, mieszkającego obecnie przy ul. Górnośląskiej Nr. 16 istotnie czującej się niedobrze w ostatnich dniach autor „Chlepow” zaniedmł wczoraj w południe powatnie na serce, co wielce zaniepokoiło otoczenie i przyjaciół, tak iż wzwano do choroby paru lekarzy. Doktorzy chwali do wieczora i gdy stan choroby polepszył się znacznie, opuścili śpiącego nie przypuszczając komplikacji ani pogorszenia. Według zapewnień domowników, chwili-

lowe aczkolwiek poważne niedomaganie Reymonta nie budzi obaw, lecz choroba wymagać będzie dłuższej rekonwalescencji.

Z procesu Steigera.

Wczoraj po zamknięciu rozprawy sądowej zaszklęgnięciu w gmachu sądu wypadek, który żywo poruszył polską opinję w Lwowie.

Oto p. Pasternakówna została napadnięta przez żydówkę, żonę adwokata Mayena i dwukrotnie przez nią uderzona.

Dowodzi to wymownie, że Pasternakówna jest przedmiotem nieokielzanej nienawiści żydostwa. Energia i „zapobiegliwość” żydów w tym procesie adaje się, że robili bardzo dużą, bardzo dużo... Jednak Pasternakówna okazała się dla żydów orzechem nie do zgryzienia: ani gręzbą jej nie nastraszyli, ani nie pociągęli czem „innem”.

Reewakuowane rękopisy przybyły z Moskwy.

Do Warszawy nadszklęgnięciu wagon reewakuowanych rękopisów „Biblioteki Żaluskich”, zwrócony przez sowiety na zasadzie traktatu ryskiego.

Choroba dyrektora Kamińskiego.

W poniedziałek w południe zachorował nagie dyrektor teatru Narodowego Karimierz Kamiński. Stan znakomitego artysty budzi podobne obawy.

Co i komu płacimy za brak własnej floty.

Polska importuje i eksportuje rocznie drogą morską 2.500 tyś. tonn rozmaitych towarów. Jeżeli weźmiemy najniższą przeciętną stawkę frachtu stosowaną tylko do towarów przewożonych masowo 6—8 szylingów od tonny, — to przekonyamy się, że płacimy za transport rocznie 22—30 milionów złotych.

Przewozy dokonywują nasze statki zaledwie w wysokości 1.12 proc. tonażu. Ale za to Niemcy pobierają aż 37 75 proc. tej sumy. Pieniądze to giną bezpowrotnie, obciążając jedynie nasz bilans płatniczy.

Warta, aby obywatele o tem pomyśleli.

Z Rosji Sowieckiej.

„Rastratłada”.

Pisma rosyjskie rozpływają się o nowej chorobie moralnej, panującej obecnie w Rosji sowieckiej Rosji, nazwanej tutaj „rastratłada”. Ze wszystkich części państwa dochodzą wiadomości o wielkich defraudacjach, popełnianych w sowieckich przedsiębiorstwach. W samej moskiewskiej gubernaji, licząca sprzeniewierzeń wzrosła w stosunku do zeszłego roku o 87 proc. W sowieckiej prasie N. Kelenow wyraził przewiadanie, że epidemia „rastratłada” zejdzie de grebu razem z tymi, którzy ją woliwali. Należy dodać, że w sowieckiej Rosji gospodarstwo państwowe znalazło się w absolutnym upadku. W przedsiębiorstwach państwowych pracują bezpłatowo, „nieucielewie sprzedają i głupie kupują”. Maszyny w bardzo debrym stanie sprzedawano se osęstokręde na stare złato, podczas gdy zrzuconowane maszyny nabywano się za wielkie pi-nądze. Z dniamiżami komunistycznymi, ręką w rękę pracowali złodzieje, głupcy, spekulanci i „djably” burżazyjne. Ta niecała klika znieszczęza fundamenty socjalistycznego gospodarstwa. Tak pisze Kelenow.

Ruch wydawniczy.

Higiena ciała i sport.

Nr. 5 ukazał się w druku i obejmuje szereg artyku

Kronika wileńska.

Urzędowe.

Przeniesienie urzędów z Duninów do Postaw. W dniach najbliższych zostaną przeniesione z Duninów do Postaw następujące urzędy: starostwo, wydział sejmiku i urzędy skarbowe.

Przed spisem. Przygotowania do spisu ludności postępują różno. Spis, jaki dokonany będzie w dn. 1—4 stycznia według stanu z dn. 31 m. b. na 1 stycznia 1926 r. nie ogranicza się jedynie do obliczenia i klasyfikacji ludności, lecz wyzerpynaw będzie w całości wszystkie dane, zmierzające do zobrazowania naszego stanu posiadania, ekonomicznego i gospodarczego.

Z głównego urzędu statystycznego w Warszawie nadeszły już formularze pięciu typów. By zorientować się jak szeroki zakres obejmują prace, podjęte przez władze, wystarczy omówić formularz A, zwany „Arkuszem spisowym”.

Arkusze ten podzielony jest na 4-ry działy, a mianowicie: Dział I-szy obejmuje opis mieszkania, zawarty w 9 pytaniach.

Dział II-gi dotyczy spisu żywego inwentarza i obejmuje rubryki oddzielne dla koni, bydła rogatego, trzody chlewnej i drobiu, nadto uwzględnia posiadanie kóz, owiec, oraz uli i psów.

Dział III-ci obejmuje spis wszystkich osób obecnych w mieszkaniu z dn. 31 m. b. na 1 stycznia 1926 r., a więc ich generalja, stosunek do głowy rodziny, wykształcenie, stan cywilny, wady i ułomności fizyczne, zawód główny i poboczny, o ile prowadzi własne przedsiębiorstwo, to ile zatrudnia osób, szczególne rubryki poświęcone są dla tych, którzy pracują na rachunek przedsiębiorców, oraz dla bezrobotnych.

Wreszcie dział IV ty zajmuje się opisem gospodarstwa rolnego, ogrodnego, leśnego. Dział się on na opis gruntów, na których właściciel sam prowadzi gospodarstwo i na grunty oddane osobom trzecim.

Spis obecnie przeprowadzany uzupełni wyniki, osiągnięte w czasie spisu w Rzeczypospolitej Polskiej w 1921 r.

Następny spis powszechny dokonany będzie dopiero w 1930 r., później zaś prace takie będą przeprowadzane co lat dziesięć. (1)

Inspekcja generalna pow. Święciańskiego. W związku z ujawnieniem nadużyć w biurze sejmiku powiatu Święciańskiego, wkrótce udeje się do wymiennego powiatu specjalna komisja pod przewodnictwem inspektora administracyjnego, p. Gintowa-Dziawieckiego, która dokona generalnej inspekcji.

Pozwolenia na broń. Komisarz Rządu na m. Wilno podaje do wiadomości, iż podania o przedłużenie pozwolenia na broń i kart łowieckich na 1926 r. będą przyjmowane od 15/XII r. b. do 31/I 1926 roku.

Pozwolenia na rok bieżący są ważne do 1 lutego 1926 roku.

W podaniach o posiadanie krótkiej broni palnej należy umotywić potrzebę jej posiadania, do czego o broń myśliwską winna być dołączone dowody posiadania terenu polowania.

Z miasta.

Celem zapobieżenia nadużyciom. Dając do uniemożliwienia nadużyć, komendant policji państwowej na m. Wilno ostentacyjnie wprowadził innowację celową, a mianowicie: posterunkowi i inni funkcjonariusze policji przy inkasowaniu jakiegokolwiek i z jakiegokolwiek powodów sum zebrawianych są wypisywać kwity nie na świadkach papieru odręcznym, lecz na specjalnych numerowanych kwitkach, których ustalonej formy. Pokwitowanie z wpłaconej sumy otrzymuje płatnik, zaś drugi egzemplarz pisanym przez kaskę z podpisem płatnika pozostaje w kwiturnicy.

Sprawdzanie kwiturnicy odbywa się oszczędnie, po ukończeniu służby.

Tym sposobem przywrócenie lub choćby chwilowe przetrzymanie niepodległości inasowanych stanie się niemożliwym.

Publiczność winna ścisłe dostosowywać się do tego zarządzenia i nie wpłacać pieniędzy inaczej, jak za pokwitowaniem.

Zmniejszenie wynagrodzeń w Kasie Chorych. Na posiedzeniu Zarządu Kasy Chorych, odbytem w dn. 30 listopada, między innymi, uchwalono: 1) zmniejszyć wynagrodzenie, pobierane przez członków zarządu za posiedzenia wieczorne o 10 do 8 zł. i za godzinę pracy dziennej z 8 do 2 zł. 50 gr., 2) zmniejszyć zasadniczo pensje farmaceutów z 866 do 827 zł., 3) zmniejszyć pensję dyrektora z 1100 zł. miesięcznie do 700 zł. (1).

Likwidacja wileńskiej giełdy pieniężnej. Onegdaj odbyło się posiedzenie członków Wileńskiej giełdy pieniężnej. Obradom prze-

wednił p. St. Wańkiewicz. Weobec tego, iż giełda wileńska pieniężna jest od dłuższego czasu bezczynną z powodu braku transakcji i że ogólny brak pieniędzy w wileńszczyźnie dowodziłby bezsensowności tej instytucji, zebrani uchwaliли likwidację giełdy wileńskiej zlikwidować. Kapitał giełdy, powstały z wpłat członkowskich, w wysokości 840 zł., postanowiono podzielić w ten sposób: 1/2 część wydać jako kompensatę maklerowi giełdy, 1/4 dla polskiej i 1/4 dla żydowskiej szkół handlowych. (1).

Sprawy miejskie.

O światło elektryczne dla gmach sądowych. W ostatnich czasach miały miejsce wypadki, że gmach sądowy, podczas wieczorowych posiedzeń sądów apelacyjnych i okręgowego, najniebezpieczniej był pozbawiony światła elektrycznego.

Z uwagi na to, że w salach posiedzeń, oprócz dużej ilości publiczności, bywa po kilku, a nawet kilkunastu aresztowanych niebezpiecznych przestępców i że niespodziewane wyłączenie światła może spowodować niekiedy ucieczkę więźniów, ale i jeszcze bardziej niepożądaną zajścia, prezes sądu apelacyjnego w Wilnie zwrócił się do prezydenta miasta z prośbą o wydanie stanowczego zakazu pozbawiania gmachu sądowego światła elektrycznego. (1)

Sprawy akademickie.

Tow. Bratniej pomocy podaje do wiadomości zainteresowanych kol. kol., iż w środę dn. 2 grudnia r. b. w lokalu czytelni ogniska akadem. (ul. Wielka 24) o godz. 8 min. 30 wiecz. odbędzie się zebranie organizacyjne Kółka Miłośników Szoeny przy Tow. Bratniej Pomocy Pol. Młods. Akadem. U. S. B. Porządek dzienny: 1) wybór prezydium zebrania, 2) referat kierownika sekcji, 3) dyskusja nad statutem, 4) wybór kandydatów do zarządu, 5) omówienie składek miesięcznych, 6) ustanowienie programu pracy na najbliższy okres czasu, 7) wolne wnioski.

Poczta i Telegraf.

Zaprowadzenie służby telefonicznej. Z dniem 25 listopada b. r. zaprowadzono służbę telefoniczną i telefoniczną w agencji pocztowej Dobromyśl, pow. Słonimskiego z włączeniem do przewodów telefonicznych Dobromyśl, Leśna koło Baranowicz i Dobromyśl—Iwaczewo. (2)

Pocztowe rozmównice telefoniczne. W związku z podaną przez nas przed paru dniami wiadomością o obniżeniu taryfy opłat telefonicznych za rozmowy miejscowe, przeprowadzane z rozmównic publicznymi każdego urzędu pocztowego, dowiadujemy się, że rozmównice takie uruchomiono również na następujących stacjach kolejowych: Brańsk, Postawy, Brześć u/Bug, Grodno, Moledźczno, Uzniesie i Kobryń.

Narazie z tych rozmównic, przeznaczonych do użytku publicznego, dopuszczone są tylko rozmowy miejscowe. (2)

Remont tras telefonicznych. Wileńska dyrekcja pocztowa przygotowuje już większe zapasy słupów na przeprowadzenie gruntownego odnowienia tras telefoniczno-telegraficznych.

Wymiana i zwiększenie ilości słupów dotyczyć będzie w pierwszym rzędzie linii, wykazujących szczególne pod tym względem obciążenie. (2)

Z życia stowarzyszeń.

Z posiedzenia stow. lekarzy polskich. Dnia 30 listopada odbyło się deroczne walne zebranie członków stowarzyszenia lekarzy polskich w Wilnie. Zebranie rozpoczęło się w drugim terminie, t. j. o godz. 8 sej. Po odcytnianiu sprawozdań komisji rewizyjnej, zarządu i rady, przystąpiono do wyborów. Na prezesa stowarzyszenia wybrano d-ra L. Carkowskiego, na sekretarza d-ra E. Klemposyńskiego, na skarbnika d-ra W. Bandyńskiego. Pesatem dokonano wyborów do rady stowarzyszenia, komisji rewizyjnej i komisji rozjemczej przy Kasie Chorych. (1)

Rejestracja halerczyków. Zarząd chorągwi wileńskiej Zw. Halerczyków zwołał wszystkich członków do zgłaszania się w sekretariacie (ul. Uniwersytecka 1 m. 1) dn. 5 b. m. w godz. 6—8 wiecz., 6 m. — 12—2 pp., lub 8 m. — od 6—8 wiecz. celem sprawdzenia rejestracji wobec zbliżającego się dorocznego walnego zebrania członków Związku.

Kwestia. Dnia 2 grudnia r. b. odbędzie się kwesta uliczna na cele kulturalno-oświatowe i potrzeby Kola P. M. S. im. T. Kościuszki.

Upraszta się ofiarne społeczeństwo o łask. we poparcie tej kwesty.

Walne zebranie Członków Wil. Tow. Lekarskiego odbędzie się we środę dnia 9 grudnia r. b. w Lokalu Towarzystwa o godzinie 7-jej wieczorem. Wrazie niedostąpi do skutku zebrania I-go, następn-

zebranie tegoż dnia o godz. 8-jej wiecz. Program następujący: 1) Wybory Prezydium, 2) Odcytnianie sprawozdań za rok 1925, 3) Zmiana paragrafów ustawy, 4) Wybory członków honorowych, 5) Wybory zarządu na rok 1926, 6) Sprawy administracyjne, 7) Wolne wnioski.

Stowarzyszenie Uczestników Powstania 1863 r. niniejszym popaja do wiadomości, że termin ciągnienia Loterii Państwowej Stowarzyszenia Weteranów 1863 r. przeniesiony jest na dzień 25 marca 1926 r. z przyczyn powyższych nie odczuwanego przesilenia gospodarczego, które dotkliwie odbiło się na sprzedaży losów oraz z powodu trudności technicznych, jakie powstały przy zamknięciu rachunków z instytucjami i osobami, które ofiarnie zajęły się sprzedażą losów.

Losy sprzedane zachowują swą prawomocność. Osoby, które posiadają do sprzedaży losy naszej Loterii, proszone są o ich spieniężenie i wpłacenie należności do P. K. O. Nr. 9737. Losy niesprzedane i niezwrócone do dnia 1 marca 1926 r. będą uważane za sprzedane.

Zebrań związku pracowników miejskich. W ubiegłą niedzielę odbyło się walne zebranie członków związku pracowników miejskich zwołane na skutek deklaracji grupy związkwowców, w celu wykazania jakoby nadużyć, dokonanych przez dotychczasowy Zarząd.

Przewodniczącym zebrania przez aklamację został wybrany p. Adam Piludski, do prezydium powołano p. K. Młodzianowska i p. Januszewicza (junior).

Do wybraniu prezydium odczytano deklarację, w której w bardzo ogólnikowych wyrazach żądano poddać głosowaniu wetum nieufności dla zarządu.

Uzasadnienie tego wniosku przez p. J. Kuroczyński było blado i nieprzekonywujące i było partrychmiast zbite przez sekretarkę związku p. Jodkównę przy pomocy rzeczowych danych.

Następnie stród zebranych podnosili się głosy w sprawie osobliwych żądań i skarg; ten był kiedyś skrzywdzony, tamten nie dezał należytego przysięcia i t. d.

Gdy przyszło do głosowania wotum nieufności, zarząd dotychczasowy uzyskał ogromną przewagę, bo 157 głosów. Wstrzymujących się od głosowania było 11, spozycja zaś wzięła się. (1)

Z związku i spółdzielni rolniej. Dn. 7 i 8 grudnia w lokalu Związku ziemian w Wilnie (ul. Zawalna 9) odbywał się będą walne zgromadzenia przedstawicieli oddziałów związku i spółdzielni rolniej.

Obrady rozpoczęły się dn. 7 grudnia o godz. 9 r. od spraw spółdzielni. Na porządku dziennym: 1) odcytnianie protokołu poprzedniego zebrania, 2) sprawozdanie z działalności spółdzielni za rok sprawozdawczy 1924/25, 3) sprawozdanie rady nadzorczej, 4) wybory do rady nadzorczej i zarządu spółdzielni, 5) odcytnianie protokołu z lustracji, dokonanej przez związek rewizyjny, 6) zatwierdzenie bilansu na r. 1924/25, 7) opracowanie planu działalności na rok następujący, 8) zmiany statutu i 9) wolne wnioski.

Porządek dzienny obejmuje: 1) odcytnianie protokołu zebrania poprzedniego, 2) sprawozdanie rady naczelnej i zarządu głównego, 3) bilans za okres sprawozdawczy, 4) budżet, 5) składki członkowskie, 6) składki na radę nadzorczą organizacji ziemian, 7) sprawy a) wierzynki w Wil. Banku Ziemskim i Bankach zakorzenionych, b) podatkowe, c) reformy rolniej, d) likwidacja serwitutów i 8) wolne wnioski. (r.)

Z życia rosyjskiego.

Spis ludności a Wileńskie Towarzystwo Rosyjskie. Przeszła Ros. Tow. zwróciła się do rosyjan zamieszkałych w Wileńszczyźnie z apelem, żeby podczas spisu ludności nie wytydali się ujawnić swojej narodowości. W wydanym komunikacie p. Bielawska stwierdza, że w obecnej chwili wielu członków rosyjskiego towarzystwa uważa siebie za białorusinów albo litwinów. (2)

Wileńskie towarzystwo rosyjskie. Projektowane samoopodatkowanie rosyjan na korzyść wileńskiego tow. ros. zawięzło nadzieję zarządu, ponieważ nikt nie chce wnieść składek. (2)

Handel i przemysł.

Podstawowa cena monopoliwa na spirytus. Na zasadzie ustawy o monopoliu spirytusowym, minister skarbu ustalił podstawową cenę monopoliwa za spirytus surowy (okowite), który w kampanji 1925/6 r. odpędzony będzie na kontyngent zakupu dyrekcji państwowego monopoliu spirytusowego przez gorzelnię rolniczą z 1 hl. 100% alkoholu, lecz wagon najbliższej od górzelnii, czynnej towarowej stacji kolejowej, względ-

nie loceż statek najbliższej przystani, a mianowicie: dla okręgu adm. wileńskiego — zł. 77.80; dla województwa białostockiego — zł. 60.80; nowogródzkiego — zł. 64.90 i poleskiego — zł. 59.90.

Posiedzenie komisji mącznej. W dniu 2 grudnia w lokalu komisariatu Rządu na m. Wilno (Zeligowskiego) w pjeku Nr. 1 (parter) o godz. 6-jej wieczorem odbędzie się posiedzenie komisji mącznej Obywatelskiego komitetu do walki z lichwą, w celu sprawdzenia kalkulacji oraz omówienia obecnej sytuacji na miejscowym rynku zbożowym. (2)

Sprawy robotnicze.

Komisja Rozjemcza. W dniu 8 i 10 grudnia r. b. odbędzie się posiedzenie Komisji Rozjemczej do spraw dorozród domowych, na którym rozpatrzonych będzie około 20 spraw. (2)

O zapomogi. Na ostatnim posiedzeniu komisji do rozdzielania zapomóg dla bezrobotnych pracowników umysłowych, uchwalono, iż tym którzy utrzymują zapomogi z P.U.P.P. należy przy wypłacaniu tych zapomóg potrącać sumy, jakie w charakterze zapomogi, otrzymali z Wydziału Pracy i Opieki Społecznej, a otrzymane z tych potrąceń sumy przeznaczyć do podziału pomiędzy tymi bezrobotnymi, którzy zapomóg z P.U.P.P. nie otrzymali. (2)

Zwiększenie ilości obiadów dla bezrobotnych. W dniu dzisiejszym wydano dla bezrobotnych finansyskich 650 obiadów t. j. o 50 więcej niż przed tygodniem i dla bezrobotnych umysłowych 100—t. j. o 30 więcej więcej. (2)

Poszukiwani robotnicy. Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy poszukuje 200 robotników leśnych na wyjazd do nadleśnictwa we Wronkach (Głęboko) Warunki: robotnicy posiadają winni własne narzędzia; płaca następująca: za wyrób 1 m. drzewa budowlanego—1 zł. 75 gr.; — 1 m. drzewa kopalniaków—1 zł. 50 gr.; — 1 m. przesrannego szcypów — 1 zł. 10 gr.; — 1 m. p. walców — 1 zł.; — 1 m. p. gałęzi I kl. — 0.69; — 1 m. p. gałęzi II/III kl. — 0.50 zł.; — 1 m. p. gałęzi IV kl. — 0.25 zł.; korowanie budules — 1 m. p. — 0.40 zł.; korowanie kopalniaków — 1 m. p. — 0.60 zł. (2)

Akcja żywnościowa dla bezrobotnych. W najbliższych dniach Magistrat m. Wilna przy wspólnym działaniu Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy w murach p. Franciszkańskich przy ul. Treckiej Nr. 11 rozpoczyna rejestrację i rozdawnictwo talonów, dla bezrobotnych robotników, jak również i pracowników umysłowych, uprawniających do korzystania z pomocy w naturze z tytułu akcji żywnościowej. Narazie akcja ta obejmuje tylko bezrobotnych, którzy rodziny składają się najmniej z 4-oh osób. Bezrobotni z rodzinami mniejszymi korzystają będą nadal z obiadów z kuchni dla bezrobotnych. Dla otrzymania talonu potrzeba przy rejestracji przedstawić legitymację Urzędu Pośrednictwa Pracy i zaświadczenie właściciela lub rzędę domu, poświadczające przynależność do rodziny z 4-oh osób. Bezrobotni do korzystania z tej akcji są bezrobotni zarejestrowani w wymienionym urzędzie przed 30 listopada r. b. Norma żywnościowa wyniesie na rodzinę: 3 century ziemniaków i 80 kilogramów maki tylniej. Akcja ta nosi charakter jednorazowy, wszelako czynione są starania o zaciągnięcie jej na cały okres zimowy. (2)

Bezrobocie w Wilnie. Na ewidencji Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy na dzień 1-go grudnia 1925 r. znajduje się zarejestrowanych 2341 bezrobotnych, w tem 1741 mężczyzna i 600 kobiet. W stosunku do poprzedniego miesiąca (1925) ilość bezrobotnych wzrosła o 516 osób. Najbardziej dotkniętymi bezrobociem są: robotnicy przemysłu metalowego—140; budowlanego—127; skórniczy—233; robotnicy niewykwalfikowani—512 (w tem 219 kobiet); służba domowa—220; biuraliści—348; subsjei handlowi i inni—212 oraz przemysłu drzewnego—87 i inni. (2)

Sprawy samorządowe.

Posiedzenie wydziału powiatowego. W dniach 4 i 5 grudnia r. b. w lokalu własnym sejmiku w godzinach rannych odbędzie się posiedzenie wileńsko-trockiego wydziału powiatowego, specjalnie powołanego przez zarząd powiatowy do 1925 r. gminę wiejską Orany powiatowe ulekania preliminarza budżetowego sejmiku powiatu wileńsko-trockiego na rok 1926. (2)

Odczyty.

Prof. Dr. Stanisława Pigońa na temat „Adwersja Towiańska”, urzędny staraniem Wydziału i Towarzystwa Przyjaciół Nauk, który miał się odbyć w środę dn. 2 grudnia b. r. został odłożony i odbędzie się w sobotę dnia 5 grudnia 1925 r. o godz. 6-jej wiecz. w lokalu Dziekanatu Wydziału Sztuk Pięknych Uniwersytetu Stefana Batorzego (ul. Uniwersytecka Nr. 8).

Sprawy wojskowe.

Odniesienie odznaczenia Kapituła Krzyża zasł. wojsk. L. Sr. powiadami, iż odznaczeni krzyżem zasługi wojsk. L. Sr. (lista odznaczonych ukaza się w najbliższym czasie w „Dzienniku Personalnym”) i odznaka honorowa W. L. Sr. winni się zgłaszać po odbiór dyplomów de inspektoratu armji Nr. 2 w Warszawie (ul. Krakowskie Przedm. Nr. 11—wejście od ul. Królewskiej) por. Jan Janczyk.

Sprawy kolejowe.

Zapomogi bezzwrotne. Udzielony przez Ministerstwo Kolei kredytu na zapomogi bezzwrotne został już wyzerpynany i w roku bież., pracownicy kolejowi z zapomóg tych korzystać nie będą.

Na rok 1926 Ministerstwo Kolei wyznacza na ten cel 86,000 zł. jednakże na przeciąg całego roku. Zasada rozdzielu tych zapomóg nie została zmieniona. (2)

Wagony motorowe. Wczoraj wyjechał z Wilna delegat Ministerstwa Kolei, który bawił dwa dni w sprawie uruchomienia wagonów motorowych, o czym już informowaliśmy w swoim czasie naszych czytelników.

Uruchomienia tych wagonów, które uityte zostaną wyłącznie do ruchu podmiejskiego, spodziewać się należy z początkiem stycznia roku nast. (2)

Sprawy szkolne.

Dalsza budowa szkół ludowych. W czasie ostatniej bytności w Warszawie zastępcy wojewody p. Malinowskiego omawiana była w Ministerstwie Oświaty sprawa budowy budynków szkolnych w szereg miejscowości w Wileńszczyźnie, o co zabiegano od dawna miejscowa Kuratorium Szkolne.

P. Minister Grabski przyrzekł p. Olgierdowi Malinowskiemu, iż wybudowane zostaną szkoły w Polukni, Orszelówce, Postawach, Parafjanowie, Budławiu i Dzewionizkach.

Dośćczynność.

Kwota na Żłobek im. Maryi. W piątek dn. 4 b. m. odbędzie się kwesta na rzecz Żłobka im. Maryi. Czas są ciężkie i trudno dziś o wielkie ofiary. To też kwestarki proszą bąda tylko o 10 groszy. Tak drobny datek nikomu uszczerbku zrobić nie może, a ze skromnych dziesięć urosło sumy, która Żłobkowi pomoże przetrwać ciężką zimę. Wilno zawsze serdecznie opieką otaczało Żłobek Ufamy i tym razem poświęca z pomocą najmniejszą i najbardziej spuszczonym i że w skarbankach kwestarek nie zabraknie niczyjej dziesiątki.

Pańce kwestujące otrzymać mogą skarbanki i znaczki we wartok 8 b. m. od godz. 10 rano do 8 wiecz. w mieszkaniu profesora Władzkiej (Zamkowa 24 m. 1).

Różne.

Wyniki tygodnia L.O.P.P. Z posiadanych do dnia 1 grudnia r. b. przez Komitet Wojewódzki L.O.P.P. danych „Tydzień L. O. P.P.” w Województwie Wileńskim w roku bieżącym dał następujące wyniki: Miasto Wilno (t. j. rejon obwodowy przez komitet wojewódzki, gdyż miasto zostało podzielone na kilka rejonów, które ponitę pedamy) dało 9.05 zł. i 40 groszy; Komitet Kolejowy Wileńskiej Dyr. Kol. Państwowej 21.588 zł. 84 gr.; Komitet Wileńskiej Dyr. P. i T. — 8.518 zł. 82 gr.; Komitet Wileńskiej Dyr. Lądów Państwowych—600 zł.; Komitet Powiatowy w Wilejce—6.800 zł.; Komitet Pow. w pow. Wileńsko-Trockim—2.630 zł.; Pow. Daniłowski—2.405 zł. i 52 gr.; Powiat Oszmiański—1.007 zł.; Pow. Brańskowski—907 zł. 63 gr. Komitet powiatowy Dziśnieński i Brańskowski nie nadesłały jeszcze sprawozdania. Podane powyżej sumy nie są jeszcze ostateczne, gdyż co dzień wpływają pewne kwoty z różnych komitetów, wszelako sądząc już z tego można twierdzić prawie na pewno, że „Tydzień” ten z Województwa Wileńskiego przyniesie do 50,000 zł. czystego zysku. Wynik więc ten na poróć będzie gorzsy od szesnastozetnego tygodnia i jakież uduwiliścis tysięcy zł. w roku ubiegłym „Tydzień” dał 72.000 zł. (2)

Sądy.

Dyzlokacja sądów pokoju. Na mocy rozporządzenia ministra sprawiedliwości z dn. 23 listopada 1925 r. gminę wiejską Orany powiatowe ulekanie do okręgu sądu pokoju w Ejszyskach, zaś siedzibę sądu pokoju w Zalesiu, pow. oszmiańskiego przeniesione do Smergoń z nadaniem nazwy: „Sąd Pokoju w Smergoniach”.

Rozporządzenia niniejsze stają się obowiązujące w dn. 1 stycznia 1926 r.

Sprawa z 1863 roku. Dnia 5 grudnia r. b. Sąd Okręgowy w Wilnie będzie rozpoznawał sprawę o zwrot bezprawnie sprzedanych za bezcen przez rząd rosyjski majątków „Uśla” i „Zagóra”, położonych w gminie Jodzkiej, powiatu Dziśnieńskiego.

BILET DO KINA

nie jest tańszy od Biblioteki wesołych powieści która za 4 zł. 50 gr. kwartalnie daje 9 dużych książek i 9 dodatków ilustrowanych: Półrocznie (18 tomów) — 9 zł., rocznie (36 tomów) — 18 zł. Premumeratę wpłacać należy na konto P. K. O. Nr. 12.155 lub przekazem pocztowym na adres:

BIBLIOTEKA WESOŁYCH POWIEŚCI

Warszawa ul. Grzybowska Nr 11. 314—0

Dobra ta za udział w powstaniu Benedykta oraz syna jego Arnolda Klettów, na mocy zarządzenia wileńskiego gubernatora Murawjewa-Wieszcziela oraz wyroku czasowego audytoratu polewo z dnia 2 lutego 1864 r., skazującego pemiennych powstańców na deportację w głąb Rosji oraz sekwestr majątków, przeszły pod Zarząd Wileńskiego Gubernatorskiego Oddziału dóbr państwowych.

Dnia 27 stycznia 1869 roku majątki powyższe, jak głosi akt archiwalny oraz akt intromisyjny obecnych właścicieli, zostały sprzedane na podstawie najwyższych „urzędów” z dnia 10 grudnia 1865 roku oraz 21 października 1867 roku zastępcemu moskalewii, którym był setbs kapitan Dymitry syn Nikołaja Djakow, poprzednio przyjmujący udział w tłumieniu powstania, gdyż zdobył odznaczenia, póżniejszy honorowy sędzia pokoju w Dziśnie i rezerwisty redea stanu z dumą noszący medal „za uśmierzenie polskiego miastka”.

Nowy właściciel rozpoznał w majątkach tych, stanowiących obszar ponad 1800 morgów, dobrze zagospodarowanych, posiadających z górą 30 budynków gospodarczych, młyn wodny, sieniły las budulecwy, oraz niezależnie od tego duże i rybne jezioro, rabuczkę gospodarcką. Następowy ciagle poręby lasów, trwających po dziś dzień, z tą tylko różnicą, że wzmian dawnych drzew budulecwy, obecnie wyrzyna się w plęć i sprzedaje się za bezcen resztki młodziaku. Za lasy te wzięto grubę pieniądze, kilkakrotnie przewyższające cenę kupna, pomimo że żadnej inwestycji w majątkach tych po dziś dzień nie zaprowadzono.

Prezydentami do powyższych majątków są Marjan Klett dyrektor departamentu główny inspektor pracy oraz Artur Klott porucznik 85 p. Strzelców Wileńskich.

Jako powód występuje Artur Klett po stronie którego sprawę prowadzi adwokat Z. Jaudrill. Strona pozwana Arkadiusz Dja-kew i Eugenja Dalińska dzieci „nabywców” rezydentami których są adwokaci J. Feljowski i Izak Zajackowski.

Podobna sprawa była niedawno rozpoznawana przez Sąd Okręgowy w Białymstoku i apelacyjny w Warszawie o majątek Karpinię przyciem w pierwszej i drugiej instancji majątek zasądzone powodomu p. doktorowi Szumkowskiemu.

Osobiste.

Jubileusz d-ra Karnickiego. W ubiegłą sobotę wileński świat lekarski obchodził niezwykłą miłą uroczystość—trzydziestolecie pracy lekarskiej i pedagogicznej d-ra medycyny Aleksandra Karnickiego, dyrektora państwowej szkoły położniczej, prezesa Wileńskiego T-wa Ginekologiznego. Pracę swęją jako lekarz i pedagog d-r Karnicki rozpoczął w 1895 r., gdy po ukończeniu wojskowej—medycznej akademji lekarskiej zostaje starszym ordynatorem w państwowym instytucji położniczym w Petersburgu. Stopniowo działalność jego rozszerza się, gdyż zostaje na wicedyrektorem kursów, kierując jednocześnie szkołą polskich i kursami dla młodych lekarzy. Pracuje również jako lekarz kolejowy. Nawal pracy jednakże nie przeszkadza mu brać czynnego udziału we wszelkich poczynaniach polskiej kelenji petersburskiej. Urzymuje on również ściśle kontakt z krajem, a w szczególności z Wilnem, z którym ponadto łączą go węzły rodzinne. Po powrocie do kraju w 1921 r. energicznie zabiera się do pracy i niabawem tworzy szkołę polskich w Wilnie, której brak dawał się u nas mocno odczuwać.

Był również inicjatorem wileńskiego t-wa ginekologiznego którego został prezesem.

Na szkodach lekarskich dał się poznać jako wybitny specjalista i

referaty jego słuchane były ze szczególną uwagą.

Wydął szereg prac z dziedziny ginekologii w językach polskim i rosyjskim.

Uroczystość sobotnia zgromadziła listy zastęp kolegów, współpracowników i przyjaciół jubilate...

Związek małżeński W dniu 28-go listopada 1925 roku, ks. proboszcz...

Teatr, muzyka i sztuka. 20 lecie T. wa „Lutnia“.

Teatr Polski. Dziś przedstawienie za wesołego. Jutro na przedstawieniu dla inteligencji...

Teatr Polski. Dziś przedstawienie za wesołego. Jutro na przedstawieniu dla inteligencji...

Teatr Polski. Dziś przedstawienie za wesołego. Jutro na przedstawieniu dla inteligencji...

Teatr Polski. Dziś przedstawienie za wesołego. Jutro na przedstawieniu dla inteligencji...

Teatr Polski. Dziś przedstawienie za wesołego. Jutro na przedstawieniu dla inteligencji...

Teatr Polski. Dziś przedstawienie za wesołego. Jutro na przedstawieniu dla inteligencji...

Teatr Polski. Dziś przedstawienie za wesołego. Jutro na przedstawieniu dla inteligencji...

Teatr Polski. Dziś przedstawienie za wesołego. Jutro na przedstawieniu dla inteligencji...

Teatr Polski. Dziś przedstawienie za wesołego. Jutro na przedstawieniu dla inteligencji...

Teatr Polski. Dziś przedstawienie za wesołego. Jutro na przedstawieniu dla inteligencji...

Teatr Polski. Dziś przedstawienie za wesołego. Jutro na przedstawieniu dla inteligencji...

Teatr Polski. Dziś przedstawienie za wesołego. Jutro na przedstawieniu dla inteligencji...

Teatr Polski. Dziś przedstawienie za wesołego. Jutro na przedstawieniu dla inteligencji...

Teatr Polski. Dziś przedstawienie za wesołego. Jutro na przedstawieniu dla inteligencji...

Teatr Polski. Dziś przedstawienie za wesołego. Jutro na przedstawieniu dla inteligencji...

Teatr Polski. Dziś przedstawienie za wesołego. Jutro na przedstawieniu dla inteligencji...

Teatr Polski. Dziś przedstawienie za wesołego. Jutro na przedstawieniu dla inteligencji...

Teatr Polski. Dziś przedstawienie za wesołego. Jutro na przedstawieniu dla inteligencji...

Teatr Polski. Dziś przedstawienie za wesołego. Jutro na przedstawieniu dla inteligencji...

Teatr Polski. Dziś przedstawienie za wesołego. Jutro na przedstawieniu dla inteligencji...

Teatr Polski. Dziś przedstawienie za wesołego. Jutro na przedstawieniu dla inteligencji...

Teatr Polski. Dziś przedstawienie za wesołego. Jutro na przedstawieniu dla inteligencji...

Teatr Polski. Dziś przedstawienie za wesołego. Jutro na przedstawieniu dla inteligencji...

Teatr Polski. Dziś przedstawienie za wesołego. Jutro na przedstawieniu dla inteligencji...

Teatr Polski. Dziś przedstawienie za wesołego. Jutro na przedstawieniu dla inteligencji...

Teatr Polski. Dziś przedstawienie za wesołego. Jutro na przedstawieniu dla inteligencji...

Teatr Polski. Dziś przedstawienie za wesołego. Jutro na przedstawieniu dla inteligencji...

Teatr Polski. Dziś przedstawienie za wesołego. Jutro na przedstawieniu dla inteligencji...

Teatr Polski. Dziś przedstawienie za wesołego. Jutro na przedstawieniu dla inteligencji...

Teatr Polski. Dziś przedstawienie za wesołego. Jutro na przedstawieniu dla inteligencji...

Teatr Polski. Dziś przedstawienie za wesołego. Jutro na przedstawieniu dla inteligencji...

Teatr Polski. Dziś przedstawienie za wesołego. Jutro na przedstawieniu dla inteligencji...

Teatr Polski. Dziś przedstawienie za wesołego. Jutro na przedstawieniu dla inteligencji...

Z Mińszczyzny.

(Telefonom ze Stołpców).

Zjazd poetów białoruskich.

W Mińsku w sobotę dnia 28 b. m. rozpoznał obrady zjazdu organizacji „Molotok“...

Powrót synów marnotrawnych.

„Prawda“ z dn. 27 listopada pisze: Znajdujący się na emigracji białoruscy działacze...

Proces o szpiegostwo.

Miński sąd okręgowy skazał na 5 lat więzienia ze ścisłą izolacją byłego oficera Baranowskiego...

„Warszawianka“ w gimnazjum im. Mickiewicza.

Przedwczoraj w rzeszowskiej liceum, uczniowie 7 klasy gimn. Mickiewicza odegrali „Warszawiankę“...

Proszę nie myśleć, że takie przedstawienie jest zwykłą imprezą amatorsko-dochodową.

Antoniówki, papiry i renety. są do nabycia codziennie od godziny 19-iej do 2-iej, zaulek Oranżeryjny Nr. 6...

Nadesłano.

Największa fabryka w Bielsku na Śląsku otwiera skład fabryczny w Wilnie.

W tych dniach będzie otworzony w Wilnie, przy ul. Wielkiej Nr. 36, skład fabryczny...

Jeżeli jest największą fabryką w Bielsku i ze swych wyrobów słynie w całej Europie...

Firma posiada kompletnie fabryki, które nie bacząc na panujące obecnie przesilenie...

Na fabrykach tych wytwarzane są wszelkiego rodzaju wyroby wełniane i kamgarne...

Konsumenty będą mieli sposobność kupna materiałów sukiennych wprost z pierwszego źródła...

Specjalnego znaczenia nabiera to dla urzędników, gdyż firma udzielać będzie Urzędem Państwowym...

liwe dla wzroku i umysłu młodzieży i nie mogące się doczekać własnego kąta.

Jeden z ojców.

Z prowincji.

Nowe nadużycia w pow. Święciańskim.

Jeszcze nie ucichła sprawa Niedziałkowskiego, a już mamy do zanotowania nową sferę...

Mianowicie schwytany został na gorącym uczynku wybierania pieniędzy z szufladki kolegi.

Sędziwie ustal rozmiary nadu-

Harakiri mordercy.

Więziony w aresztzie powiatowym w Głębokim, mieszkaniec wsi Krzywizę, gm. Pliszkaj, Konstanty Naumilonek...

Wieloletni samosąd. Zmyliwszy czujność strażnicy chwycił nóż kuchenny i zadał sobie nim ranę w brzuch...

Pełnienie opatrunku Naumienka przewieziono do szpitala miejskiego w Głębokim.

Zamordował bratową. Władysław Rymkiewicz, mieszkaniec zaścianka Turniszki, gm. Rzeszowskiej...

Pełnienie opatrunku Rymkiewicz zbiegł, lecz wkrótce sam zgłosił się na posterunek pol. pań.

Zabójca aresztowany i skierowano do dyspozycji sądziego śledczego.

Komunikat Ligi Robotn. św. Kazimierza. Pośrednictwo pracy.

Chęć przyjęć z pomocą zarobku poszukujących pracy jak i przedsiębiorstw...

Biuro Pośrednictwa Pracy rekomenduje wyłącznie członków Ligi...

W chwili obecnej zapisanych jest, jako poszukujących pracy kilkanaście osób...

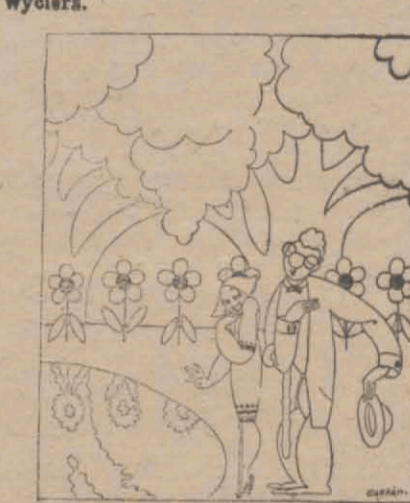
Zakład ślusarski B. Tendzińskiego (Ostrobramska Nr. 29) poszukuje chłopca do terminu.

OZYTARJOIE „Głos Wileński“

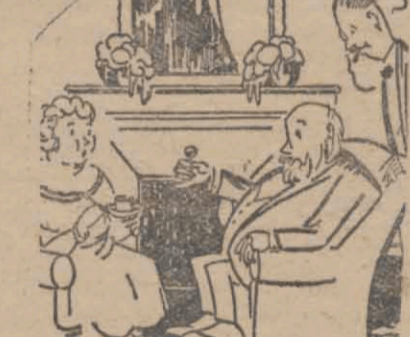
Kot literata.

Co to za kot tak dziwnie centkowany. Ach to ulubiony kot mego męża...

Jest pierwszą moją miłością. O wieżę ci, lubi! Jest też pierwszą, która w to wierzy.

„Buen Humor“ Madrit.

Wiele znów taki straszny wypadek: młoda dziewczyna zabita z litości swą nieuleczalnie chorą siostrą.

„Pele Mele“ Paryż.

Miejski Kinematograf Kulturalno-Oświatowy

Artystyczne Polskie Kino „JUTRZENKA“

Naturalne gronowe wyberne WINA MSZALNE

Obwieszczenie. Z powodu niewyprzedania biletów loteryjnych...

Obwieszczenie. Z powodu niewyprzedania biletów loteryjnych...

Obwieszczenie. Z powodu niewyprzedania biletów loteryjnych...

Obwieszczenie. Z powodu niewyprzedania biletów loteryjnych...

Obwieszczenie. Z powodu niewyprzedania biletów loteryjnych...

Obwieszczenie. Z powodu niewyprzedania biletów loteryjnych...

Obwieszczenie. Z powodu niewyprzedania biletów loteryjnych...

Obwieszczenie. Z powodu niewyprzedania biletów loteryjnych...

Obwieszczenie. Z powodu niewyprzedania biletów loteryjnych...

Obwieszczenie. Z powodu niewyprzedania biletów loteryjnych...

Obwieszczenie. Z powodu niewyprzedania biletów loteryjnych...

Obwieszczenie. Z powodu niewyprzedania biletów loteryjnych...

Obwieszczenie. Z powodu niewyprzedania biletów loteryjnych...

Obwieszczenie. Z powodu niewyprzedania biletów loteryjnych...

Obwieszczenie. Z powodu niewyprzedania biletów loteryjnych...

Obwieszczenie. Z powodu niewyprzedania biletów loteryjnych...

Obwieszczenie. Z powodu niewyprzedania biletów loteryjnych...

Pogrzeb ś. p. Stefana Żeromskiego

Pięćcioro urwisów (scenka filmowa w 6-ściu aktach).

Pokój do wynajęcia

Poszukuje pracujących

Poszukuje miejsc

Opfony i detki

Domy i majątki

Doktor O. Zeldowicz

Choroby weneryczne

Choroby weneryczne

Choroby weneryczne

Choroby weneryczne

Choroby weneryczne

Choroby weneryczne

Choroby weneryczne

Choroby weneryczne

Choroby weneryczne

Choroby weneryczne

Choroby weneryczne

Choroby weneryczne

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Przebieg choroby

Wydawca A. Zieliński.

Druckerei Józef Zawadzki, ul. św. Anny Nr. 3.

Redaktor Eugen Paprotniński.